МАИ 24
Среда
1939 он
№ 117 (2757)
Сэн 10 мүнгэ

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

NIUTAGAI AƵAXIIN INICIATIIVA TUXAI

BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere, nyxer Moolotov bolbol „SSSR-ei ekonomiiçeska xemeegei dutamag baihan faaktiiji on bogonixon bolzor soo esesleigede bolьşeviigyydei ba manai oronoi byxii ynen exe xynyydei ermelzelgiinь şanadxaxiiji" uriaalhan baina. Xe-le milliioon xynyyd xadaa ene ermelzelgeer dyyren baina. Soveed xynyyd bolbol aƶalai byteesiin yşee deeşee urgaxiinь, tovaarnuudai yiledberiiin yrgedexiinь, manai oronoi bexiƶexe ba bajaƶaxiinь tula, promiişlennostьdo, traansport deere, xydee aƶaxiida, nauuçna Instiyydte niagta şangaar, tvoorçeskoor xydelmeriine. Manai oronoi baragdaşagyi bajaliguudiiji erximeer xereglexiin tylee, bygedearadai bodoto xydeleen bolƶo baina.

Gaixamşag xydeleen! Xynyyd xadaa tyrelxi gazaraa, stanooguudaa şineer xaraƶa tene, xydelmeriingee meetoyydiiji, ekonomiiçeska talaaraa, saaşadaa urgaltiin argabaidalnuudiiji bodoƶo yzene. Tiixedenь, ugaa jixe rezeervnyyd orxoilogdono. „Prodovoosstvenno naloog tuşaa"; statьaa soogoo, V. I. Leenin bolbol niutagai resyyrsnyydiiji xereglelgiin udxaşanar tuxai asuudaliiji iigeƶe tabihan baina: Niutagai gy,ali ceentrhee ƶee-e asaragdadag dabahan; kiosiin; modobolbosoruulxa kysarna promiişlennostь; ton şuxala bişeşji haa, tariaaşadta şuxala tuhatai zarim produuktnuuiji, niutagai serьjoo deere ygedeg remesloo; „nogoon tyrhen" (elektrifikaacada gaxan udxaşanartai, niugai uhanuudai xysenyydiiji ereglelge) gexe mete xadaa promiişlennostiiin ba gazartaalangai erjeltiiji haiƶaruulxiin xereglelgede bygede tagdahan baixa johotoi".

Ene xadaa 1921 ondo bişegehen baina. Tiixede, oron bolbol ton ygeitei baigaa. Niugai promiişlennostiiiji xygylge xadaa tariaaşadai erililji xangaxa gansaxan le şaxuu baihan jym. Tereenhee hişoo, manai exe oron bolbol Leninske-staalinska Centraalьna Komiteedei, nyxer Staalinai xyteeri doro, ilaltata jixe zaiji yngeree. Socialiizmiin ujixe zdaani baiguulagdaa. Byystri gigaant jixeer urgaa. Manai byxii aƶaxii bolbol şine texnikiin yndehe huuri deere ...begdee. Xarin, mynee Staalinska Gurbadugaar Tabanƶilde, ...inske ygenyyd xadaa xydelmerinyydei bojevoi progrmma bolon xanxinana. Yiledberilelge xadaa xemƶyyrgyi yrgedebeşji, eriltenь, xergeei urgaltanь tereenhee yşee deeşee baina. Bidener bolbol ekonomiiçeska talaaraa, nerelen ...bel, aradzonoi dyyşede promiişlenne yiledberilgiin xemnyydei talaar yşeel geeggyi bainabdi. Niutagai promiişlennostiiiji xygƶyylge xa SSSR-ei ekonomiiçeska xemeegei dutamagiiji usadxalxa tuhalxa baina.

...ezee-negete, Çeexov bolbol ...iinь tuxai iigeƶe bişee hen: ...siihoo, polyşyybkenyydiişji, ...ecşji, amahartiişji, xadaahiişji ...işenь asarna. Xarin, zarim ...rta ede ygenyyde- mynөөş xyrter spraved-... baina. Novosibiirske oob-...—haixanuud-zavooduudai, ...en tyges indyystriin oob-...ь bolbol egeel prostoi zyil-...diiji beledƶe garganagyi. ...xenь, paatoka ba kraxmaa-... Riazaanьhaa asarna. Ogur-...uudiiji—Dagestaanhaa, frjk-...ro uhanuudiiji—Leenin-...dhaa asarna. Ene metiin ƶi-...yyd xadaa busad ooblastь-... ba xizaarnuudta yzegde-...

...e bygede bolbol baga-..., prostoi xeregyydte xai-...mƶagyigeer xandalgiin ...ь bolno. Gigantmoonnioor ...arsahan xynyyd manaida baihan ba yşeeşji bii geeşe. Tedener bolbol xede miiliaard le tyxerigeer, xede milliioon le killovaattaar bodomƶoldog. Tiime xynyyd xadaa xeden zuugaad mianga bişeşji haa, mianga gy, ali xarin 10-20 kilovaatt elektriiçeske eneergiiiji ygeƶe şadamaar, bagaxanuud myrenyydiiji obioornogyi, milliioonuudiiji bişeşji haa, miangaad meetr tkaaniiiji yiledberilexe argatai bagaxanuud zavooduudiiji, masterskoinuudiiji; tendehee niutagai tylişe abƶa bolmoor, torfianoi namag gazarnuudiiji obioornogyi.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd xadaa gigantmooniiiji buruuşaahan baina. Niutagai serьjoo deere xydelmerildeg, zuugaad ba miangaad ƶiƶe ba dunda zergiin predprijaatinuudiiji baiguulxa xeregtei. Soveed Sojuuzai raioon byxen—tabanƶilei tvoreec ba, kapitaliis oronuudtai, manai oronoi istoriiçeska sorevnovaanida xabaadagşa myn ba raioon byxen bolbol niutagaigaa promiişlennostiiiji xygƶyylgeeree bygedearadai ton şuxala xeregiiji debƶyyine.

Aradai aƶaxiiji uragşanь debƶyyl, jamarşji meeloçiiji bygolo, raioonoigoo energetiiçeske resyyrsnyydiiji, tylişiin baaziiji jixedxexiin tula şuxala jyyme, bygediijinь xe, bariigiin materiaalьnuudai ba yrgen xeregselei tovaarnuudai yiledberiiji yrgedxel—ene xadaa niutagai aƶaxiin, partiiina, soveed organizaaca byxenei zorilgonь myn. Eneenei tula argabaidal xizaargyi elbeg.

Apreeliiin 6-ai „Praavdada", Goorьkovsko oobiastiiin, Bogoroodsko raioonoi aƶaxiin aktiivai soveşçaaniiin materiaalnuud tolilogdohon baina. Ene soveşçaani deere byxii vestypaalagşad bolbol serьjoo bii, uragşaa nelieed tyrgeneer jabaxiin tula xynyydei rezeervnyyd bii geƶe le xelehen baina. Miangaad kilomeetrei gazarhaa, Bogoroodsko raioondo izviooskiiji asaradag baigaa. Raioon soonь hain izvestniaagai xedii şineen baibaşji, poojeznuud xadaa oronoi byxii daidiiji şaxuu gataladag baigaa.

Baha, tylişe abƶa yzeje. Bogoroodskodo, miangaad kybometr tylieen gargaşalagdana. Tyliee beledxelde jixe xysenyyd, jixe myngen gargagdana, tiixedenь, toorfiin bajaliguudanь xereglegdengyi xebtene. Yxibyydei ba busad gutal xubsaha, miilo, şagta, sabuu gargalgiiji,—Bogoroodsko raigyisedkoomoi tyryylegşe xelene,—nege xaxad daxin jixedxeƶe, gonçaarna izdeelinyydei, şarganuudai, kolesoonuudai yiledberiiiji yrgeneer organizovaalƶa şadaxabdi.

Raioonno xydelmerilegşedei iniciatiivanь, oblastnoi organizaacanuudai ton yrgen demƶelgeer ugtagdaxa johotoi. Oblastnoi plaanova tahagai xadaa olo jyymiiji xeƶe şadaxa baina. Gebeş, kyyrske oblastnoi plaanova tahagai xydelmerilegşedenь raioonuudaa muusa medene, raioonuudaa muusa mededeg haa, ooblastiiingoo aƶaxiin argabaidaliiji todorxoilxo talaar xytelberilxenь berxetei baina.

Oloxon oblgyisedkoomuud ba raigyisedkoomuud bolbol niutagai promiişlennostiiin asuudalnuudta anxaralaa, mynee xyrter bagaar tabina. Tylişiin resyyrsnyydiiji esestenь xyrter xereglexe, yrgen xeregselei, bolxo zergiintovaarnuudai yiledberiiiji organizovaalalga, aradzonoi baidaliiji obsluuƶivalalga xadaa—niutagai partiiina ba soveed organizaacanuudai zol xyndiinь xereg bolxo johotoi.

(Main 19-ei „Praavdiin" tyryy bişeghee)

TYRYYŞYYLEI OOPEDIIJI YRGENƟƟR XEREGLEJE!

VERXOOVNO SOVEEDEI III SEESSIDE ZORIUULAN

Xori. (Telefoonoor abtahan). Anaagai somonoi, Ƶdaanovai neremƶete kolxooz bolbol paar xaxalalgiin talaar, aimag dotoroo tyryy huurida jabana. Ene kolxooz xadaa 375 gektaar ertiin paar beledxexe plaantai aad, mynee 338 gektaar xaxalƶa, plaanaa 90 proceent dyyrgeed baina.

Tus kolxoozdo xydelmerilƶe baigaa, Xoriiin MTS-iin № 4 traaktorna brigaada (brigadiiranь nyxer Batuujev) bolbol parovoi kampaanida, staxaanovska aƶalai erxim ƶişeenyydiiji xaruulna. Brigaadiin erxim traktoriist nyxer Ƶalsan Gomboojev bolbol „STZ-NATI" traaktoraar smeene soogoo 6,90 gektaar xaxalxa noormojoo sag yrgelƶe ylyylen dyyrgedeg ba zarimdaa 11 gektaar xyrter xaxalna. Nyxer Gomboojev gegşe 7 smeene soogoo, 48,30 gektaar xaxalƶa, 60 kilograamm goriuuça ekonoomilhon baina.

Myn, traktoriist-staxaanovec Garma Dorƶiijev bolbol kolioosno „STZ" traaktoraar ydertee 3,80 gektaar xaxalxa noormotoi aad, terenee sag yrgelƶe ylyylen dyyrgeƶe, 9 smeene soo 34 gektaar xaxalxiin orondo 39 gektaar xaxalaa. Tus brigaadiin traktoriistnuud nyxed R. Ƶegmiitov ba Ƶambaalov gegşed ydereigee noormiiji ylyylen dyyrgened.

Ene, №4 traaktorna brigaada bolbol № 11 traaktorna brigaadatai socialiis sorevnovaani batalxadaa, SSSR-ei Verxoovno Soveedei III Seessiin neegdexe yderte—main 25-da paar xaxalalgiiji byrin dyyrgexe geƶe ujalga abhan baigaa. Mynee, tus brigaada xadaa 150 gektaar xaxalaad, abhan ujalgaa xyndeteigeer dyyrgeƶe baina.

D. Dorƶiijev.

ULAANTUGTA TRAAKTORNA BRIGAADA

Baga-Xunaliiin MTS-iin №10 traaktorna brigaada bolbol Bodonguudai somonoi, Moolotovoi neremƶete kolxoozdo xydelmerilƶe baina. Ene brigaada (brigadiiranь nyxer X. Cebegei) xadaa xabarai tarilgada jabaxadaa, aƶalaigaa noormiiji sag yrgelƶe dyyrgedeg ba goriuuçiiji jixeer ekonoomildog deerehee, MTS-iingee damƶuulgiin Ulaan Tugiiji bariƶa jabana.

Tus brigaadiin traktoriistnuud xadaa socialiis sorevnovaaniiin yndehe huuri deere, aƶalai ynder byteesiin ƶişeenyydiiji xaruulna. Ƶişeelxede, traktoriistnuud nyxed D. Ƶaapov, C. Cerenƶaapov, N. Cediipov, Batomynkyyjev gegşed kolioosno traaktornuudaar 3,80 gektaar xaxalxiin orondo, 4—5 gektaar xyrter, sag yrgelƶe xaxaldag baina. Ene brigaadiin yçoodçig bolbol eeriingee ujalgata xydelmeriiji ƶişeete hainaar tabihan ba traktoriistnuudai aƶalai byteesiiji ulaan, xara doskaada yder byri xaruuldag baina. Ede traktoriistnuud bolbol xabarai ertiin tarilgiiji bolzor soonь, erxim şanartaigaar dyyrgeheneinь tylee, kolxoozoi pravleeni xadaa main 1-de, edeniiji myngeer şagnahan baigaa.

Nyxer X. Cebegei gegşiin tus brigaada bolbol oroin tarilgiiji dyyrgeed, xabarai tarilganuudai talaar geegdeƶe jabahan, Staalinai ba Leeninei neremƶete kolxoozuudta socialiis tuhalamƶa yzyylxiin tula, 3 traaktornuudaa elьgeehen baina.

Ene brigaadiin traktoriistnuud bolbol ton hain iniciatiiva abaa: mynee priceepşçigyydeer xydelmerilƶe baigşadiiji yiledberiheenь tahalangyigeer, traktoriistnuudta beledxexe geƶe ujalga abhan baina.

D. Cereenov.

TEEMPIIJINЬ XURDADXAXA

Petropaavlovka. Zediin aimagai kolxoozuud bolbol ene ƶilde 15560 gektaar ertiin paar xaxalxa plaantai aad, hyylei medeenei johoor 20 garan proceent dyyrgeed baina.

Aimagai tyryy kolxoozuud bolbol parovoi kampaaniiin talaar hain pokaƶaatelьtai. Ƶişeelbel, Kalandaraşviiliiin neremƶete (tyryylegşenь Koloodin) kolxooz ba Ƶeityriiin, Zediin selьsoveedyydei kolxoozuud plaanaa 60-70 proceent dyyrgee.

Gebeşji, aimagai zarim selьsoveedyydei kolxoozuud bolbol zunai agrotexniiçeske xemƶeejabuulganuudai negen—paar xaxalalgiiji hajaxan boltor exileedyi baina. Ene faakt bolbol ertiin tarilgiiji yni dyyrgebeş, aimagai organizaacanuud xadaa paar xaxalalgada şuxala anxaralaa tabiƶa, konkreetneer xytelberileegyi baihiinь xaruulna.

C. Ƶimbeejev.

MOSKVAA—AXŞ NIIDELGE

ZURAG DEERE: „Moskvaa" samolioodoi ştyyrman maioor M. X. Gordijeenko Moskvaa—AXŞ niidelgede beledxeƶe, eeriingee xydelmeriin kabinieed soo baina. (TASS-//n fotoxrooniko).

XITADDAXI VOJEENNE JABUULGANUUD

(Çynciin ba Şanxaihaa, TASS-iin korrespondeentnuudai medeesel)

CENTRAALЬNA XITADTA

Xybei proviinciin xoito talada, xitad seregyyd bolbol Cziaojaanai baruun taliin xeden pyynktnyydhee japooncuudiiji xobxo soxin zailuulba.

Xanьkoyhaa baruun tee, xitad çaastьnuudaar, Xonьkoyicaan xoorondoxi şossee handaagdahan baina.

Xonьkoyhaa zyyn xoino, partizaanguud bolbol Tynsiaaniiji baildaagaar eƶelee. Marinetooçno praviitelьstviin policeiske ypravleeni ba xeden olon yçrezdeeninyydiiji ebden handaahan partizaanguud bolbol ygleederenь goorodhoo garƶa oşoo. Baildaanda, japooncuud bolbol 720 xynyydee aluulhan baina.

Urda Xitadta

Kantoonhoo xolşoo, xitad seregyyd bolbol Cziancyynde ton dyte jireşehen ba japoonsko poziicanuudiiji ataakovalhan baina. Kantoonhoo zyyn teeşee, Czençaaniiji toirood, xitaduud bolbol xeden olon dereevninyydiiji eƶelee. Boolodo dobtolgo xexe gehen japoonsko çaaçtьnuud bolbol Şidyynei raioondo barigdaa.

Kantoon — Koylyynske tymer zam deere partizaanguud bolbol xeden xyyrgenyydiiji ebdehen ba zarim uçaastoguudta japooncuudai kommunikaaciiji butasoxihon baina.

***

Gyançƶoyhaa baruun xoino, japoonsko 19 samoliooduud bolbol Syiciiji boombodoo. Japoonsko nege samoliood xadaa xitad artilleeriaar soxigdoo.

Xiliin saanahaa telegraammanuud

ITALЬJAANSKA SEREGYYDEI XYDELƟƟN

Loondon, main 19. (TASS). „Deili geraalьd" gazeed bolbol Maala Aaziiin erjenyydei dergede, Egeiske dalaidaxi Dodekaneezske aralnuud deere baihan italьjaanska soldaaduud bolbol xyşer xynde ysloovinuudtaa eliteer gomodono geƶe medeesene. Kaisinoos aral deerexi soldaaduudai gryyppe ba yynter-oficeernyyd bolbol kazaarmiin xananhaa faşiis plakaaduudiiji tahalan xajaba. 100 soldaaduud ba yynter-oficeernyyd arestovaalagdaba.

AMERIKAANSKA, NIIDEDEG LOODKIIN TRAANSATLANTIIÇESKA NIIDELGE

Nьjuu Ioork, main 20. (TASS) „Iaanki Kliipper" geƶe amerikaanska ton jixe, niidedeg loodka bolbol myneeder, griniviiçeske sagaar 17 çaas 7 minuutada, AXŞ ba Jevroopiin xoorondo regyliaarna xolboo baiguulxiin zorilgoor Nьjuu-Ioorkiin dyte şadar baihan Vaşingtoonoi poorthoo niidehen baina. Niidelgiin marşruud xadaa poort Vaşingtoon—Azoorska aralnuud—lissaboon—Marseelь—Saytge—mptoon bolno.

GIITLER, VOJEENNE BEXIƵYYLGЕNYYDEI INSPEKCIOONNO XARALGIIJI DYYRGEBE

Beerlin, main 20. (TASS). Giitler bolbol baruun xile deerexi germaanska vojeenne bexiƶyylgenyydei inspekcioonno xaralgiiji dyyrgebe. Inspekcioonno xaralga bolbol 6 yder yrgelƶelee. Hyylei ydernyydte, Giitler bolbol Kell goorod ba şvecaarska xiliin xoorondoxi raioondo krepostnoi bariiganuudiiji xaraba. Giitler bolbol jabaxahaa urda tee iime ygenyydeer exilhen pirkaaziiji toliiohon baina: „Baruun froontiin soldaaduudta". Tiin, „baruun froont" geƶe teermin tyryyşiinxiee xereglegdee".

„SOVEED PAVILЬOON, SSSR-ei ARADAI XYSEŞADALIIJI XARUULNA"

Nьjuu-Ioork main 21.(TASS). Nьjuu-Ioorkske mynicipaliteedei çleen Isaaks bolbol TASS-iin korrespondeenttoi beseede xexe zuuraa, soveed praviitelьstvo bolbol eeriingee pavilьoonoor omogorxoƶo şadaxa, terenei arxitektyyrenь erxim hain geƶe medyylbe. Pavilьoon bolbol SSSR-ei aradai xyseşadaliiji xaruulna. SSSR ba AXŞ-iin araduudai xoorondoxi barisaaji saaşadaa bexiƶyylxede tuhalxa baina geƶe medyylbe.

ITAALO-GERMAANSKA ZEBSEGYYD BA VOJEENNE SNARIAƵEENINYYD ISPAANIDA YLENE

Loondon, main 20. (TASS). „Briitiş junaited preess" gazeed bolbol Itaali ba Germaaniaar Fraankiin aarmida asaragdahan byxii zebsegyyd ba vojeenne snariaƶeeninyyd, tedenei toodo xynde artilleeri, bombardiroovşçiguud, istrebiitelьnyyd, taankanuud, gryzoviiguud, texniiçeske oboruudovaninuud Ispaanida ylexenь geƶe medeesene.

***

Pariiƶ, main 20. (ATSS). „Eebr" gazeedei medeesehenei johoor, hajaxan, Ispaanida, tende baihan italьjaanska seregyydei çastiiçna demobilizaaca xegdehen baina. Demobilizaacalagdagşad bolbol Ispaanida ylexe, tende xydee aƶaxiin xygelmerinyydte, tereşelen morioor aƶaliaxiin tula xereglegdexe baina. Fraankiin praviitelьstvotoi Itaali, Germaaniaar xegdehen xudaldaa naimaanai xelseenyyd bolbol Riim ba Beerlinei kontroolь doro jabuulagdana.

TOMAAS MAANNI SOVEED POVILЬOON TUXAI

Nьjuu-Ioork, main 19.(TASS). Soveed pavilьoonoi neegdexede, pisaatelь Tomaas Maanni bolbol eksponaaduudtai ton honirxoltoigoor taniisaba. TASS-iin korrespondeenttei beseede xexe zuuraa, iigeƶe medyylbe hen: „Soveed pavilьoon xadaa gaixamşag oilgomƶiiji yzyylne. Tereeniiji, viistevke deerexi egeel gojo zdaaninuudai negenь geƶe toolnob. Eksponaaduud bolbol namda, myneederei Rossii geƶe jyyb gehen dyyren oilgomƶiiji bii bolgoo. Namda, xebiei, nauuka ba kylьtyyrenyydei tahag ton jixe honirxoltoi baina. Bi orod literatuuriiji gaixan xyxieeb. Pyyşkinei, Googoliiin, Tyrgeenevei, Tolstoin ba Dostojeevskiin zoxioolnuud xadaa edir nahanai ƶilnyydte, namda ugaa jixe oilgomƶiiji ygehen baina. Soveed praviitelьstvo bolbol orod klaassiguudai zoxioolnuudiiji ugaa jixe tiraaƶtaigaar ba ton jixa durataigaar xeblen gargadag baihaniiji xanamƶataigaar temdegleneb. Bi xadaa ende, SSSR-te gaixamşag haixanaar xeblegdehen eeriingee xydelmerinyydiiji xaranab.

Partiina azabaidal

MINII OOPED

„BKP(b)-ein istooriiin xuriaangii kyyrsiin garalgatai daşaramduulan, partiina propagaandiiji emxidxen tabixa tuxai“ paartiin Centraalьna Komiteedei togtooloi garaxatai xamta, bi, BKP(b)-ein istooriiiji samostojaatelьna şudalxa zoriigo tabiaa hem. Tiigeed ene yderhөө xoişo, paartiin istooriiiji yzeze exilhen baigaab.

BKP(b)-ein istooriiiji samostojaatelьna yzexe jabadaldam, partiina huralsalai gerte yngergegdedeg leekcenyyd ba konsulьtaacanuud ugaa jixeer tuhalna. Eneende sag yrgelze xabaadalsaza, tendehee olon asuudalnuudii oilgozo abdag bainab.

Paartiin istooriiin „xuriaangii kyyrsiiji“ unşaxahaa gadna, „Jyy xexeb“, „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee“ geze Leeninei kniigenyydiiji unşadag ba myn tereşelen, paartiin istooriiiji yzeze baigşadta tuhalxa tuşaa gazeedte toliiogdohon teoretiiçeske materiaalьnuudiiji sag yrgelze unşanab. Ene xadaa paartiin istooriiiji gynzegiigөөr şudalxa xeregte ugaa jixe tuhatai baina.

BKP(b)-ein istooriiiji yzexedөө konspeekt xeneb, mynөө paartiin istooriiin „xuriaangii kyyrsiin“ 3 glavaaji yzeze dyyrgeed, 4-dexi glavaaji yzeze bainab. Ene glavaa xadaa oilgogdosiin talaar ugaa berxetei baibaş haanь, konsulьtaaciin ba medexe nyxedei tuhalamzaar ton hainaar oilgoxo zoriigotoib, eneenee bejelyylze şadaxab!

Paartiin istooriiiji şudalxa plaan tabinxaib, amaraltiin yderte, yderei 2 çaas, bişe ydernyydte yder byriin 1 çaas yzedeg bainab. Myn, kinoo ba teaatrta orodog bi. Ilangajaa, teaatrta—„Buutai xyn“ ba kinoodo—„Leenin oktiaabrida“, „Leenin 1918 ondo“ gexe metiin istooriko-revoliycioonno kartiinanuudiiji honirxodog bainab. Ede kartiinanuud xadaa paartiin istooriiiji şudalalgada ugaa tuhatai baina.

Paartiin istooriiiji yzeed baixadaa, yiledberiiingөө bytөөsiiji deeşelyylxe tuxai ermelzelge, namda ton jixe bolhon baina.

Bi, Ulaan-Yde goorodoi, centraalьna raioonoi, 1-dexi uçaastogoi aradai syydei, sydeebne ispolniitelieer xydelmeriilneb, tyryyn ene xydelmeride oroxodom, egeel muu uçaastog baihan jym. Teed, tyryy uçaastog bolgoxiin tylөө oroldozo, tyryy zergiin uçaastoguudai negen bolgoob.

Teed, ene amzaltaaraa xizaarlaxagyib, өөriingөө xydelmeriiji byri haizaruulxa ba Leenin-Staalinai paartiin geroiiçeska istooriiiji gynzegiigөөr şudalxab.

M. Kaaçina.

Bolьşeviizmiin istooriiiji yzeze baina

Tynxenei aimagai, Okiin Xoşuun. BKP(b)-ein XVIII sjeezdde ugtamza bolgon, jixe xydelmeri jabuulagdahan baina, nyxed Moolotovoi ba Ƶdaanovai doklaaduudai teezisyydiiji yrgen maassada oilguulxiin tulada, xoşuun sooxi agitaatornuud olooroo xabaadahan baina. Ene xydelmeriin rezylьtaadta, kolxoozniguudai azalai bytөөsenь deeşelhen, sjeezdiin urda teexi socialiis sorevnovaani yrgenөөr delgeryylegdehen jym. Tiigeed, 1939 onoi janvaariin 1-de, bişeg medexegyi 416 xynyyd baihan aad, apreeliin 1-de 295 xynyyd ylehen baigaa. Bişeg medexegyi jabadaliiji likvidaacalalgada, Staalinai neremzete kolxoozoi likvidaator nyx. Proontьjev M., Kiirovei neremzete kolxoozoi likvidaator nyx. Bartaajev Y. ba busad haitar xydelmeriilne.

Gadna, Leenin-Staalinai aguu jixe paartiin XVIII sjeezdiin materiaalnuudiiji—nyx. Staalinai, Moolotovoi ba Ƶdaanovai doklaaduudiiji azalşadta taniilsuulxiin tula xydelmeri jabuulza baina.

Partiina ba partiina bişe 85 bolьşeviigyyd, tedenei dunda deede obrazovaanitai 4 xynyyd, dunda obrazovaanitai 19 xynyyd bolьşeviizmiin istooriiiji samostojaatelьna yzeze bainad. Tedenei dunda, nyxed Ivanoov F. I., Nagaslaajev, Marzaajev, Perxaajev D. gegşed, bolьşeviizmiin istooriiiji şudalalgada bodoto aktiivnostь gargana, gexetei xamta, zarim kommuniistnuud ba komsomoolьcuud—nyxed Kermegeenov (kolxoozoi tyryylegşe), Fomkinaa (selьsoveedei tyryylegşe), Xamagaanova ba busad yzeze yşөө exileedyi baina.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere nyxer Staalin iigeze xelebe.

„...Nauukiin nege halbari bii ba eneeniiji medexenь, nauukiin byxii halbarinuudai bolьşeviigyydte ujalgata baixa johotoi gebel,—ene xadaa oobşçestvo tuxai, oobşçestviin xygzeltiin zakoonuud tuxai, proletaarska revoliyyciin xygzeltiin zakoonuud tuxai, socialiis baiguulaltiin xygzeltiin zakoonuud tuxai, kommuniizmiin ilalta tuxai marksiis-leeninske nauuka myn“. Tus istoriiçeska zaabari deerehee, zoxixo viivod xeze, politiiçeske ba teoretiiçeske geegdelee likvidaasalxiin tylөө oroldoxo şuxala.

B. Coktoojev.

Sabşalangai ba belşeeriiin urgasiiji deeşelyylxiin tylөө

LYGOVOODUUDAI RESPYBLIKAANSKA SOVEŞÇAANIDA XABAADAGŞADAI ӨӨHED XOORONDOO BATALHAN, SOCIALIIS SOREVNOVAANIIIN DOOGOVOR

Respyyblikaanska soveşçaanida suglarahan bidener, lygovooduud bolbol sabşalangiiji saaşadanь haizaruulxa ba tereneі urgasiiji deeşelyylxiin xeregiiji azaxiin-politiiçeske ugaa jixe udxaşanartaida toolonobdi.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd bolbol malazaliiji xygzөөlgiin talaar, oronoigoo urda ton jixenyyd zoriigonuudiiji tabihan baina. „Xoni ba gaxainuudai too tolgoiji xojor daxin, eberte tomo malnuudai too tolgoiji 40 proceent, aduu moridoi too tolgoiji 35 proceent olon bolgoxo“—geze, tus sjeezd deere nyxer Staalin xelehen baina. Araduudai voozdiin ene zaabari xadaa zaabol dyyrgegdexe johotoi. Manai respyyblikiin kolxoozuudta ene zoriigiiji dyyrgexehee gadna, ylyylen dyyrgexe byxii ysloovinuud bii. Eneenei tula, manai malnuud xadaa eldeb tezeelnyydeer xysed xangagdanxai baixiinь tula, teezelei bexi baaziiji baiguulxa xeregtei.

Xerbee өөhediingөө sabşalangiiji hainaar xaruuhalaagyi, tereende xysejee gargaagyihaa, xerbee manai soloto lygovood Vasilii Aleksaandroviç Geraasimov şingieer xydelmeriiөөgyi haa, tezeelei bexi baaziiji baiguulza şadaxagyi baihanaa, bidener medenebdi.

Respyblikaanska soveşçaani deere—kolxoozno lygovooduud bolbol kolxoozuudai belşeeri—sabşalangai azaxiiji haizaruulxa tuşaa, өөhediingөө xydelmeriin meetodyyd tuxai xelehen bainad. Gansaxan uhalalgaar sabşalangai urgasiiji xysed deeşelyylze bolxogyi, xarin navoozoor ydobriaalxa, bornoilxo, seberlexe, zerlig urgamalnuudai yrehiiji tarixa g. m. agrotexniiçeske byxii xemzeenyydiiji xereglexe xeregtei geze Vasilii Aleksaandroviç Geraasimov ba busad olon lygovooduud xelehen bainad.

Nyxer Geraasimov bolbol yngeregşe zilde agrotexniiçeske xemzeejabuulganuudiiji xeregleze, өөriingөө sabşalangai gazarhaa, dunda zişeegeer, gektaar byriin 40-50 ceentner ba zarim uçaastoguudhaa—gektaarai 80 ceentner ybehe xariaahan baina. Xoriin aimagai „Gigaant“ kolxoozoi lygovood Zaxaar Kapoorski bolbol 1938 ondo uhalalgiiji ba navoozno ydobreeniiji xeregleze, gektaar byrihөө, dunda zişeegeer, 60 ceentner ybehe xuriaahan baina.

Iime urgasiiji kolxooz byxen, kolxoozno lygovood byxen xuriaaza şadaxa. Gansaxan le, sabşalangiiji hainaar xaruuhalxa, өөriingөэ xeregte xalxaramzataigaar ba anxaraltaigaar xandaxa xeregtei. Xerbee, sabşalangiiji sag soonь uhalaad, tereniiji navoozoor ydobriaalaad, bornoilgiiji jabuulaad, seberleed ba ybehiiji hainaar, geengyigөөr xuriaagaad baigaa haa, manai sabşalangai urgasanuud nege xaxad—xojor daxin jixe bolxo baina geze, bidener xydelmeriiingөө praaktikahaa medenebdi.

Bidenerei xydelmerihөө, amzaltanuud byxiidөө duldiidana geze bidener haitar oilgonobdi. Bidener xadaa mynөө xydelmerilze baihanhaa yşөө hainaar xydelmerilxe, sabşalangai gazarnuudta agrotexniiçeske byxii xemzeenyydiiji jabuulxa ba ybehejөө sag bolzortonь, geengyigөөr xuriaaza abxa johotoibdi. Eneeniiji tuilaxiin tula, soveşçaanida suglarahan, bidener, lygovooduud bolbol 1939 ondo dooro durasagdahan ujalganuudiiji abanabdi:

1. Nogoonuudai hainaar urgaxiin ba ybehiiji geeltegyigөөr xuriaaxiin tulada, sabşalandaa nariaar xaruuhalgiijij organizovaalxa, tedeniiji şoroi boguudhaa ba şuluunuudhaa seberlexe.

2. Kolxooz byxende sabşalangai uhalalgiiji sag soonь jabuulxa. Sabşalangaa gurba daxin uhalaad, hyyleerenь hainaar xaruulalgiiji praktikovaalxa.

3. Gansaxan uhalalgaar sabşalangai urgasiiji xysed deeşelyylze bolxogyi deereheenь, bornoilolgo, navoozno ydobreeni xexe, tezeelei ba zerlig urgamalnuudai yrehiiji tarixa g. m. agrotexniiçeske bişe bişe xemzeejabuulganuudiiji xereglexe.

4. Kolxooz byxende zerlig urgamalnuudai yrehe sugluulalgiiji organizovaalxa, tedeniiji byxii xemzeegeerenь kylьtiviirovelxe ba sabşalangaigaa jalan jalsan gazarta tarixa.

5. Xaana, sag yrgelziin geraasimovska zvenoonuud ygei bainab, tende tereniiji organizovaalxa ba zvenoodo xydelmerildeg xynyydiiji busad xydelmerinyydte gargaxa jabadaliiji boliuulxa.

6. Lygovooduudta daalgagdahan uçaastoguud deerehee dunda zişeegeer gektaar byriin 40-50 ceentnerhee dooşo bişe ybehenei urgasa xuriaaxa, sabşalangai uhalagdaggyi xydөө gazarhaa dunda zişeegeer gektaar byriin 15-20 ceentner xuriaaxa ba uhalagdahan uçaastoguudhaa—30 ceentnerhee dooşo bişiiji xuriaaxa.

7. Xydөө azaxiin specialiistnuudtai ba nauuçna xydelmerilegşedtei niagta barisaatai baiza, agrotexniiçeske xemzeejabuulganuudiiji koompleksnoor ba zybөөr jabuulxiin tula, oilgogdoogyi asuudalnuudiiji eliryylze, tailbarilza baixa.

8. Yiledberihөө tahalangyigөөr, kolxoozno lygovooduudai huralsaliiji organizovaalxa, respyybliikiin erxim lygovooduudai oopediiji lygovood byxenei detaalьnaar şinzelen yzelgiiji ba lygovoodstviin yndehe huuri medelgiiji tuilaxa.

9. „Buriaad-Mongol Praavda“ gazeediiji lygovooduudai socialiis sorevnovaaniiin arbiitr bolxiijinь ba өөriingөө xuudahanuudta lygovooduudai xydelmeriin oopediiji toliiozo baixiijinь guixa.

1. **V. Geraasimov**—Selengiin aimagai, BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin neremzete kolxoozoi lygovood.

2. I. **Sereebrinnikov**—Xiaagtiin aimagai, Bydioonniin neremzete kolxoozoi lygovood.

3. **I. Sanzidaajev**—Selengiin aimagai, Voroşilovoi neremzete kolxoozoi lygovood.

4. **M. Daniilov**—Zagarain aimagai, Teelьmanei neremzete kolxoozoi lygovood.

5. **Z. Kapoorski**— Xoriin aimagai, „Gigaant“ kolxoozoi lygovood.

6. **G. Kalaaşnikov**—Muxar-Şiberei aimagai, Voloşilovoi neremzete kolxoozoi lygovood.

7. **M. Vişniakoov**—Tarbagatain aimagai, Staalinai neremzete kolxoozoi lygovood.

8. D. **Sanzixaajev**—Tynxenei aimagai, Dzerziinskiin neremzete kolxoozoi lygovood ba busad.

Erxim lygovo[...] duudai oopedii[...] demzenegyi

Selengiin aimagai k[...] xoozuud bolbol malazalda [...] zeelei xysete baaza baiguulg[...] ton jixe udxaşanartaida too[...] zo, geraasimovska xydelөөn[...] yrgenөөr ololsohon baina. E[...] kolxoozuud (XVIII partii[...] sjeezdiin neremzete, „Kylьty[...] re“, „Ulaan Orongo“ ba bus[...] xadaa geraasimovska zveno[...] nuudiiji organizovaalza, sab[...] langai uhalalga, seberlelge g[...] xemzeenyydiiji jabuulza exil[...]

Gebeşji, geraasimovska [...] deleөnde yrgenөөr orolsoo[...] kolxoozuud bii. Ƶişeelxe[...] „Noovo dereevni“, Selend[...] miin somonoi „Ulaan Xim[...] kolxoozuud xadaa geraasim[...] ska zvenoonuudiiji organi[...] vaalaagyi baixahaa gadna, [...] zeel yiledberilge tuxai asuu[...] liiji suglaanuud deere xelse[...] gyi baina. Ede kolxoozuu[...] xytelberilegşed bolbol mala[...] liiji ulam xygzөөxe jabada[...] ugaa jixe udxaşanartai, ene[...] şuxala xemzeejabuulgiiji xer[...] seegeegyi baina.

Selendyymiin selьsove[...] (tyryylegşenь nyxer Garmaz[...] pov) bolbol geraasimovska [...] deleөniiji delgeryylxe tu[...] asuudaliiji xojor daxin pleen[...] deeree xelsebeş, tende ab[...] togtooloo realizaacalxa tu[...] byri jyyşji xeegyi.

Myn, Tamçiin selьsove[...] xadaa main 3-da bolhon, [...] ziidiym deeree lygovoodstvo[...] geraasimovska xydeleөniiji [...] geryylxe tuxai asuudal [...] seed, iime togtool abhan b[...] xa jym: „Nyxer Geraasimo[...] meetodiiji traaktorna xydelm[...] nyyd deere xysed realizova[...] xa jabadaliiji xangaxa“.

Ene faakt bolbol geraasimo[...] ska xydeleөn xadaa jyyn gee[...] geze medexegyi baihiijinь [...] ruulna. Iimenyyd xytelberil[...] şed bolbol geraasimovska [...] deleөniiji delgeryylgede to[...] moz xexehee bişe, jyyşji xe[...] gyi!

Aimagai gazartariaalangai [...] hag (erxilegşenь nyxer Şi[...] bolbol nyxer Geraasim[...] meetodiiji delgeryylxe [...] praaktika deeree xereglexe [...] badaldanь, kolxoozuudiiji m[...] sa xytelberilne geze, sexe [...] lexe xeregtei. Jyyb gexede, [...] tahag bolbol uhalagdahan s[...] şalanguudai yçood tabidag[...] ba aimagaigaa erxim lygov[...] duudiiji medexegyi baina.

I. Baluu[...]

BOLЬŞEVIIG PAARTIIN ORGANIZACIOONNO YNDEHE HUURINUUD

(„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee“ geze, Leeninei kniigiin garhanhaa xoişo 35 zil bolhonoi oido zoriuulagdaba).

35 zilei urda tee, 1904 onoi maida, rossiiiska ba ulasxoorondiin xydelmerişenei xydeleөnei xygzeltede ugaa jixe rooliiiji dyyrgehen, „alxam uragşaa, xojor alxam gedergee“ geze, V. I. Leeninei kniige garhan baina.

1903 ondo, RSDRP-ein II sjeezd deere bolhon raskool xadaa bolьşeviigyyd ba menьşeviigyyd xojoroi xoorondo erid şanga temesel gargahan baigaa.

Menьşeviigyyd bolbol Leeninde esergyy xudal xuurmag ba xardalgiin galzuu kampaaniiiji jabuulaa hen. Tedener xadaa paartiin II sjeezdiin togtoomzonuudii tahalduulxiiji ba V. I. Leeniniiji, bolьşeviigyydiiji „diktaatorstvo“, „biyrokratiizm“ gexe metede demagogiiçeska zemelelgeer, өөhediingөө opportuniizmiiji ba revoliycioonno marksiizmiin priincipyydhee zailan oşohonoo daldalxiiji hedexe zuuraa, bolьşeviigyydtei yndehen raznoglaasinuud tuxai asuudaliiji sexeer, principiaalьnaar tabilgahaa arsadag baigaa. Principiaalьna vestypleeninyydei orondo, menьşeviigyyd xadaa xeryyl ba sklooko yysxehen baina. Gebeş, өөhediingөө opportuniis jabadalii, paartiin II sjeezdiin togtoomzonuudta esergyy өөhediingөө temeselei, organizacioonno zabxairalgiiji, partiinostь ba partiina disciplinii zadagairuulgiiji amagaigşaar propagandiirovalhan jabadalaigaa faaktnuudiiji daldalaza tedenerte şadagdaagyi hen.

Menьşeviigyyd bolbol paartiiji paartiin II sjeezdhee gedergenь organizacioonno butaralgiin baidal teeşe, kryzkoovşçino teeşe, kystaarniçestvo teeşe ynexөөr tataza baigaa.

Menьşeviigyydte erid xatuu xariuu ygexe zailaşagyi şuxala baihan jym.

Leenin bolbol 1904 onoi maida garhan, „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee“ geze suuta kniige soogoo, ene xariuuji tedenerte ygehen baigaa.

Udanşgyi, paartiin II sjeezdiin hyyldenь, Leenin bolbol II sjeezd deere bolhon raznoglaasinuudai udxiiji ba tedenerei saaşadaa xygzeltiiji paartiin urdanь todorxoigoor eliryylze ygexiiji şiidehen jym. Leenin xadaa ede materiaalnuudiiji niagtaar yzehenei yndehe huuri deere, өөriingөө kniigiiji bişexiin tula paartiin sjeezdiin ba orodoi sociaal-demokraaduudai „Zagraniiçna liigiin“ sjeezdiin protokoolnuudai garxiijinь xylieehen baigaa. 1904 onoi janvaarьda, II sjeezdiin protokoolnuudai bii bolomsooronь, Leenin xydelmerilze exilee hen. Apreelьde, ene kniigiiji Leenin dyyrgehen jym. Leeninske sboorniguud soo toliiogdohon materiaalnuud xadaa Vladiimir Ilьiiçiin xehen ugaa jixe xydelmeriiiji xaruulhan baigaa. Leenin bolbol delegaaduudai xelehen byxii ygenyydei ukazaatelь, protokoolnuudai xuriaangii konspeekt, delegaaduudai eldeb janziin gryyppenyydei xarakteriistika, sjeezd deerexi gryppiroovkanuudai diagraamma gexe metiiji byridxehen baina.

„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee“ geze kniige soogoo, Leenin bolbol II sjeezd deere tabigdahan byxii asuudalnuudiiji todorxoigoor şinzen yzehen baina. Tere xadaa sjeezdiin zasedaaninuudai bolhon zuramaaranь өөriingөө anaaliziiji xeze, gansa le tomonuud bişe, myn baha, tyryyşeer, zizexenyyd şingieer xaragdadag asuudal deere togtozo eliгxeeldeg ba tedeneriiji temeselei glaavna liinitei xolbolduuldag baigaa. Leenin bolbol sjeezdiin politiiçeske gryppiroovkanuudiiji, tedenerei xariisan xandalgiiji ba II sjeezd deere bolhon temeselei xaraakteriiji xaruulza, todorxoilhon jym.

Leenin bolbol paartiin, Maartovaar zoxioogdohon ustaavai projeektiiji broşuura soogoo bişehen baina. Leenin xadaa tereenei jamarşji udxagyijinь xorotoigoor jogtolozo, nieehen baina. Maartovai vodiaankaar—edegeegdexenь berxetei ebeşeneer jadarahan, uta projeekt soonь, glaavnanь—partiinostiin ideinь ygei baigaa. Iime deereheenь, revoliycioonno marksiizmiin byxii daisad xadaa Maartovai poziica deere negedehen baina.

Ustaabai negedexi paraagraf tuşaa bolhon raznoglaasi xadaa II sjeezdiin eseste xysed ofoormilogdohon, opportuniis kaaliicada exi tabihan baina. Tus raznoglaasi bolbol byxii sjeezdiiji ba byxii paartiiji revoliycioonno olonxid ba opportuniis ysөөnxid bolgon xubaahan jym.

„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee“ geze kniige soogoo, Leenin bolbol revoliycioonno olonxidoi ba opportuniis ysөөnxidei bii bololgo xadaa orodoi sociaal-demokraaduudai urdiinь byxii xubaarilganuudiiji slyçaino bişe gedergenь bolgohon jym geze xaruulhan baina. Orodoi ba ulasxoorondiin sociaal-demokratiiin istoorido, hyylşiin arbanzilei byxii sobiitinuud xadaa iime xubaarilgada zailaşagyi abaaşadag baigaa. „Olonxid ba ysөөnxid bolon xubaarilga xadaa,—Leenin bişeehen,—sociaal-demokratiiiji revoliycioonno ba opportuniis, Goraa ba Ƶirondaa geze taharan xubaariigiin, sexe, zailaşagyi yrgelzelelenь myn, tere xadaa gansa orodoii xydelmerişen paartida ysegelder le bii bolhon bişe ba tere xadaa yglөөder ygei bolşoxo bişe xa“. (Tom VI, niuur 272).

Leenin bolbol iime xubaarilgiiji amarşalaza, tereeniiji rossiin ba ulasxoorondiin xydelmeişenei xydeleөnei xygzeltede jixe alxam uragşaa geze toolohon baina. Tere bolbol organizacioonno asuudalnuudaar, myn tereşelen busad asuudalnuudaarşji orodoi ba ulasxoorondiin opportuniistnuud xojoroi xoorondonь ton niagta barisaa bii geze xaruulhan baina. Leenin xadaa kniige soogoo, ene barisaajinь, germaanska opportuniist Volьfgaang Geiniin zişee deere illiystriirovelhen baina, tereenei vzelnyydenь, Akselьroodoi, Maartovai, Troockiin ba kompaaniiin poziicatai xysed taaraldahan baigaa.

„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee“ geze kniige soogoo, Leenin bolbol II sjeezdiin hyyldenь, menьşeviigyydei abari zangiiji eliryylen butasoxihon baina. Tere bolbol menьşeviigyyd xadaa bodoto deeree, II sjeezd deere ezelhen poziicajoo mynөө byri xygzyylhen ba gynzegiiryylhen baigaa geze xaruulaa hen. Xarin, tedenerei dezorganizaatorska jabuulganь sjeezdiin hyyleerenь ilangajaa yrgen xemzeenyydtei bolhon baina. Menьşeviigyyd bolbol bojevoi revoliycioonno „Iiskriiji“ opportuniizmiin ba soglaşaatelьstviin oorgan bolgohon baigaa. „Xuuşan „Iiskra“ daa,—Leenin bişee hen,—[...] voliycioonno temeselei y[...] uşarnuudtanь hurgadag [...] gaa... Xuuşan „Iiskra“ bo[...] daişalxii ortodooksiin oo[...] myn baigaa. Şine „Iiskra“ [...] daa gol tyleb organizacio[...] asuudalnuudaar,— opportu[...] miin ylegdeliiji asarna. Or[...] ba baruun-jevropeisko opp[...] niistnuud bolbol xuuşan „[...] riiji“ duragyitelgөөr xara[...] boloo. Şine „Iiskra“ x[...] „uxaa orohon“ ba terenei [...] res tuşaa, ylyy xelbe[...] opportun istnuudaar xegd[...] magtaalnuudhaa eşexejee, [...] jaar bolixo baina“. (Tom V[...] 327).

Menьşeviigyyd bo[...] xvostiizmiin taaktikiiji jab[...] dag hen. „Udaan alxamaar, ө[...] gyixen zigzaagaar! Bid[...] bolbol taaktikiin a[...] dalnuud tuşaa xeregle[...] ene motiiviiji sonosohon [...] nabdi, mynөө, organiza[...] asuudalnuud tuşaa xeregle[...] tereeniiji baha sonosono[...] (Leenin, tom VI, niuur 3[...] Menьşeviigyyd xadaa paa[...] gedergenь, xuuşan razbro[...] kryzkoovşçino teeşe ta[...] baigaa. Paartiin II sjeezd [...] bol organizaaciin jediine [...] monuudiiji zoxioon garg[...] baina. Menьşeviigyyd x[...] tedeneriiji handargaza, paa[...] anarxiiçeska aaşa abari te[...] anarxiiçeska fraaza teeşe, [...] tiin orondonь krysoogiiji [...]

(Yrgelzelelenь 3-daxi niuurta).

Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkede kandidaaduud

iaad-Mongol ASSR-ei Ara-
omissaarnarai Soveed bol-
37 ba 1938 onuudai xy-
rinyydeinь rezyльtaaduu-
Byxesojuuzna xydөө aza-
viistavkede kandidaadaar
durasagdagşa, malazalalai
ozno feermenyyd ba xy-
zaxiin tyryy xynyyd, or-
aatornuud ba speciaaliist-
ji batalba:

ENGIIN AIMAGHAA

Nojoxonoi selьsoveedei,
şeviig" kolxoozoi hy-to-
feermiiji, ene feerme
xojor zilei torşo soo dun-
eegeer, fyraazna ynieen
—1846 liitr hy haahan
ondo 39 ynieed, 1938
51 tolgoi ynieedtei bai-

Zargalantiin selьsoveedei,
manei neremzete kolxoo-
-tovaarna feermiiji, ene
bolbol xojor zilei torşo
dunda zergeer, fyraazna
byrihөө—1697 liitr hy
(1937 ondo 59 ynieed,
ondo 72 ynieedhee).

ber-Zөөxein selьsovee-
Kaganooviçiin neremzete
ozoi xoninoi tovaarna
iji, ene feerme bolbol xo-
ei torşo soo, dunda zi-
r, 100 exe xonid byri-
122 xurigadiiji abaa (1937
68 xonid, 1938 ondo 106
xonidhoo).

Zargalantiin selьsoveedei,
anei neremzete kolxoo-
ninoi tovaarna feermiiji,
erme bolbol xojor zilei
soo, dunda zişeegeer, 100
onid byrihөө—107 xuri-
abaa (1937 ondo 1261
1938 ondo 1402 xonid-

Zargalantiin selьsoveedei,
manei neremzete kolxoo-
rinoi-tovaarna feermiiji,
erme xadaa xojor zilei
oo, dunda zişeegeer, 100
byrihөө—83,7 unagadiiji
1937 ba 1938 ondo 40
baigaa).

agba Dorziijeviç Oçiiro-
Zargalantiin selьsoveedei,
manei neremzete kolxoo-
yylegşe, 1938 ondo hy
feerme deeree baigaa
byrihөө 1915 liitr hy
(72 ynieed), xojor zilei
soo, dunda zişeegeer,
-tovaarna feermiin 100
byrihөө 83,7 tolgoi una-
tylezyylehen (1937 ba
ondo—40 tolgoi gyyd).
zilei torşo soo, dunda
, xoninoi-tovaarna feer-
0 exe xonid byrihөө 107
xurigadiiji abaa (1937
1261 tolgoi xonid, 1938
1402 xonid). Ene kol-
olbol elektrostaanca ba
yzeltei. Viistavke deere
er xaruulxiin tula ene
iiji byxiidenь batalba.
den Cerendorziijeviiji, Yber-Zөөxein selьsoveedei, Kaganooviçiin neremzete kolxoozoi tyryylegşe—1938 ondo xoninoi feerme deere, 100 exe xonid byrihөө 126 xurigadiiji tylezyylehen.

8. Togooço Danzaanoviç Danzaanoviiji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi partoorg, tere xadaa kolxoozniguudaigaa dunda politiiko-maassova xydelmeriiiji yrgenөөr delgeryylhen, BKP(b)-ein istooriiiji ba politgraamota, tekyyşçe politiiko yzexe kryzooguudiiji organizovaalhan ba 1938 ondo ede kryzooguudtanь 120 xynyyd huralsahan baina. Kolxooz dotorонь 68 staxaanovcuud bii.

9. Gavriil Badmaajeviç Oçorzaapoviiji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi tyryylegşiiji malazalalai talaar orlogşo, 1938 ondo ynieed byrihөө 1915 liitr hy haalgiiji tuilahan (72 ynieedhee) baina.

10. Dorzo Zadambaajeviç Dadaajeviiji, Nojoxonoi selьsoveedei „Bolьşeviig" kolxoozoi hy-tovaarna feermiiji daagşa, 1938 ondo ynieed byrihөө—2072 liitr hy haahan (51 ynieed).

11. Cereetor Dondoopovna Zigmiitovaaji, Yber-Zөөxein selьsoveedei, Kaganooviçiin neremzete kolxoozoi xoninoi tovaarna feermiiji daagşa—1938 ondo 100 exe xonid byrihөө 126 xurigadiiji tylezyylhen (106 exe xonidhoo).

12. Togdaxa Minaajeviç Xalzaanoviiji,—Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremte kolxoozoi hy-tovaarna feermiiji daagşa—1938 ondo ynieed byrihөө 1915 liitr hy haalgiiji tuilahan baina.

13. Dolgor Zalsaanovna Zalsaanovaaji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi haalişa, 1938 ondo ynieed byrihөө 2495 liitr hy haahan (13 ynieedtei) baigaa.

14. Cerencyy Erdeneejevna Oçiirovaaji—Nojoxonoi selьsoveedei „Bolьşeviig" kolxoozoi haalişa, 1938 ondo, dunda zişeegeer, ynieed byrihөө 2320 liitr hy haahan (14 ynieedhee).

15. Xanda Dampiilovna Dampiilovaaji, Teelьmanei neremzete kolxoozoi haalişa—1938 ondo, dunda zişeegeer, ynieed byrihөө 2146 liitr hy haahan (10 ynieed).

16. Bytedmaa Ciibikovaaji, Nojoxonoi selьsoveedei „Bolьşeviig" kolxoozoi haalişa, 1938 ondo dunda zişeegeer ynieed byrihөө 2108 liitr hy haahan (12 ynieed).

17. Arçeelova Aavgusta Daniilovnaaji—malai oopedno staanciin haalişa, 1938 ondo, dunda zergeer, 2090 liitr hy ynieed byrihөө haahan (12 ynieed).

18. Dolgor Lubsaanovaaji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi haalişa, 1938 ondo dunda zergeer ynieed byrihөө 2022 liitr hy haahan (13 ynieed).

19. Cebeg-Xanda Baldaandorziijevna Coktoojevaaji, malai oopedno staanciin haalişa, 1938 ondo dunda zişeegeer ynieed byrihөө 1966 liitr hy haahan (12 ynieed).

20. Balьzii Saxijaajevna Dondukoovaaji, Jyrөөgei selьsoveedei, Staalinai neremzete kolxoozoi haalişa—tugalşa, 1938 ondo 12 tugalnuudiiji xaruuhalza, tedeneigee amidiin şignyyriiji, dunda zişeegeer, syytke byride 750 graamm nemyylhen ba 1636 liitr hy ynieed byrihөө haahan baina (11 ynieed).

21. Garma Batuujevna Galsaanovaaji, Jyrөөgei selьsoveedei, Staalinai neremzete kolxoozoi haalişa—tugalşa, 1938 ondo 10 tugal xaruuhalza, tedeneigee amidiin şignyyriiji dunda zişeegeer syytke soo 722 graamm nemyylhen ba ynieed byrihөө 1634 liitr hy haahan baina.

22. Cevaan Dorziijevna Budaajevaaji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremete kolxoozoi tugalşa, 69 tugalnuudiiji xaruuhalhan ba dunda zişeegeer, syytke soo, tugal byriinь amidiin şignyyr xadaa 839 graammaar nemedeg baigaa.

23. Soobennikova Aanna Semioonovnaaji, Orongiin selьsoveedei, „Kraasna paaxarь" kolxoozoi haalişa—tugalşa, 1938 ondo negeşji tugal xoroongyi tylezyylhen ba dunda zişeegeer ynieed byrihөө 942 liitr hy haahan baina (12 ynieed).

24. Dolgorzab Budaajevna Baatorovaaji, Zyyjevo—Hytein selьsoveedei, Kyibeşevei neremzete kolxoozoi haalişa-tugalşa, 1938 ondo 21 tugalnuudhaa negiişji xoroongyi tylezyylhen ba dunda zişeegeer, niutagai yylterei ynieed byrihөө 840 liitr hy haahan (21 ynieed) baina.

25. Balьza-Nima Bazaaroviç Tybçiinoviiji, Tamçiin selьsoveedei, Moolotovoi neremzete kolxoozoi xoninoi brigaadiin brigadiir, 1938 ondo 100 exe xonid byrihөө—122 xurigadiiji tylezyylhen (327 exe xonid) jym.

26. Lodoi-Nima Dorziijeviç Cereenoviiji,—Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi xonişon, 1938 ondo 100 exe xonid byrihөө—118 xurigadiiji abhan (449 exe xonid) baina.

27. Xanda Arabdaanovna Bimbaajeviiji, Orongiin selьsoveedei „Kylьtyyre" kolxoozoi xonişon, 1938 ondo 100 exe xonid byrihөө 132 xurigadiiji abhan baina.

28. Lubsan Badmazaapovna Badmazaapovaaji, Yber-Zөөxein selьsoveedei, Kaganooviçiin neremzete kolxoozoi xonişon, 1938 ondo 100 exe xonid byrihөө—126 xurigadiiji abhan baigaa.

29. Sanza Ciibikoviç Cereenoviiji, Orongiin selьsoveedei „Ulaan Orongo" kolxoozoi xonişon, 1938 ondo 100 exe xonidhoo—115 xurigadiiji abhan baixa.

30. Ceden Dorzeejeviç Cedeenoviiji, Selen-Dyymiin selьsoveedei, Kaliininai neremzete kolxoozoi xonişon, 1937 ondo—840 tolgoi xonidiiji ba 1938 ondo 890 tolgoi xonidiiji xaruuhalza, malai negeşji xorooltogyi baina.

31. Çoizo-Dagba Daşanimaajeviiji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi morişon, 1938 ondo 40 gyydhee 37 unagadiiji abhan baina.

32. Sende Cengyynoviiji, Orongiin selьsoveedei „Ulaan Odon" kolxoozoi morişon, 1938 ondo 10 gyydhee 9 tolgoi unagadiiji abhan jym.

33. Azan Xandazaapoviç Xandazaapoviiji, Leeninei neremzete kolxoozoi barilgaşadai brigaadiin brigadiir, terenei xytelberi doro, 124 tolgoi ynieedei baira, 50 tolgoi tugalnuudai teliaatnig, 15 ambaar, baani ba busad objeektnyyd barigdaa.

34. Ciibin Viiktor Aleksaandroviçiiji—Selengiin aimagai gazartariaalangai tahagai staarşa vetvraaç, aimag dotoroo өөriingөө xydelmeride erxim zişeenyydiiji xaruuldag baina.

35. Afanaasi Daniiloviç Xiltyyxinoviiji, xydөө azaxiin maliiji iskyystvenneer yrezyylelgiin talaar, gyrenei plemennoj rassaadnigai zooteexnig, iskyystvenne yrezyylelgiin 19 pyynktnyydiiji xytelberilze, plaanaa—ynieedei talaar 81%, xonijamaadai talaar 77,8% dyyrgeze, eberte tomo maliiji—3512 tolooi, xoni jamaadiiji—16359 tolgoi yrezyylehen baina.

36. Buda Gataapoviç Montoojeviiji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanai neremzete kolxoozoi zooteexnig, hy haaxa jabadaliiji deeşelyylze, ynieed byrihөө—1915 liitr hy haalgiiji ba dunda zişeegeer syytke byride 859 graammaar tugalnuudai şignyyrei nemeltiiji tuilaza şadahan baina.

ZURAG DEERE: Selengiin paroxoodstviin erxim kapitaan nyxer Kykaviişnikov.

(Çernoovoi foto).

Komsomooloi Xoriiin aikoomoi pleenym

Main 19-20 ydernyydte, komsomooloi Xoriiin aikoomoi II pleenym bolzo, BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin togtoomzotoi daşaramduulan, BLKSM-ei xydelmeri tuxai komsomooloi CK-gei VIII pleenymei togtoomziin jamaraar bejelyylegdeze baihan tuxai ba organizacioonno asuudal tuşaa xelsebe.

Tyryyşiin asuudal tuşaa komsomooloi aikoomoi sekertaarь nyxer Zybaajev doklaad xebe.

Nyxer Zybaajen xelexedee,—„manai aimag dotorxi komsomoolьsko exin organizaacanuud xadaa komsomoolьsko propagaandiiji şinedxen tabiza şadaagyi, aimag dotorxi olon komsomoolьcuud, paartiiin istooriiiji yzenegyi, ton tereşelen BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin materiaalnuudiiji yzeze zaxalaagyi baina. Ene xeregiiji komsomooloi aikoomoi pleenymei çleengyyd xytelberilxe ba organizovaalxa johotoi aad xarin, өөhedөөşji yzedeggyi. Zişeelxede, Xandagaitiin xysed bişe dunda hurguuliiin hurgagşa, pleenymei çleen nyxer Agiilьdina xadaa өөriingөө politiiçeske znaaniiiji deeşelyylxe tuxai oroidooş hanalaa tabidaggyi baina"—geze xelebe. Myn ene metiin zişeenyydiiji nelieed oliiji xelebe.

Nyxer Zybaajevai doklaadai hyyleer komsomooloi aikoomoi biyroogoi ba pleenymei çleengyyd, 20 şaxuu komsomoolьcuud yge xelebe.

Nyxer Zimbeejeva bolbol manai organizaaciin komsomoolьcuudai olonxinь paartiiin istooriiiji ba XVIII sjeezdiin materiaalnuudiiji yzenegyi. Myn komsomoolьcuud xadaa kolxoozno yiledberi deere avangaardna rooliiiji xaruulnagyi. Komsomoolьsko xydelmeriiiji yndehөөrenь şinedxen tabixa xeregte, byxii komsomoolьcuudiiji elisyylze şadagdaagyi, ene xeregte komsomooloi aikoom konkreetne tuhalamza ygedeggyi baina geze xelebe.

Nyxer Mixailov (osoaviaxiimai aimagai soveed) bolbol oboroonno-maassova xydelmeride komsomoolьcuud aktiivna bişeer xandana. Aimag dotorxi olonxi komsomoolьcuud osoaviaxiimei çleenşji bologyi baina geze xelebe.

Pleenym bolbol paartiiin XVIII sjeezdiin ba komsomooloi centraalьna komiteedei VIII pleenymei togtoolnuudiiji bolьşeviig johoor dyyrgelte bolgoxo tuxai konkreetnoor zaahan togtool abba.

D. Dorzeejev.

---

rgelzelel. Exinь 2-doxi niuurta)

dxoolgo teeşe tataa hen.
viigyyd bolbol disci-
ba organizaacada eser-
esehen baina. Tedener
artiiina ustaaviiji boliuul-
a geze xeldeg baigaa.
xalaadta ba semeine
oi obloomovşçiniin
ydte dadaşahan xynyyd-
aalьna ustaav bolbol
emeselei syleөte „pro-
" tula uitanşji, xabşuuşji,
şji, xubilxagyişji, biy-
içeskaşji, krepostniiçeska-
yyriteişji şingieer yzeg-
baina. Baarska anarxiizm
formaalьna ustaav xa-
yzkovoi ultan barisaa-
partiiina yrgen bari-
helgexiin tula şuxala ge-
doggyi" (Leenin, tom,
11).
bolbol paartiiin do-
temeselei dialeektikiiji
soogoo xaruulna. Ene
xadaa eldeb staadi-
yngerehen baina, te-
negen byxeniinь xadaa
e poxoodto zarim ne-
ildaaniinь bolno. Ene
proceesste xojor ur-
ud bolhon baina: tede-
negeniinь—partiiina II
bolno. Sjeezd bolbol oro-
oliycioonno xydelөөnei
xaragdaagyi yzegdel
jym, tiixede, kryzkoov-
o sylөө bolzo, jediine
-paartiiiji baiguulza şa-
n jym. Gebeş, hyylee-
jordoxi urbalta bolhon
... Galzuu xui halxin
manai partiiina yjer uradxalai ojoorhoo byxii bulangiriinь deeşenь gargahan baina, tiigeed, ene bulangiranь revaanş abba. Xuuşan xyzyyrşehen kryzkoovşçino bolbol yşөө zaluu partiiinostiiiji bulihan baina. Paartiiin, tologoiruugaa butasoxiuulhan opportuniistiiçeske kriiloo xadaa,—zygөөr, sagzuura,—revoliycioonno kriiloogoi deedteenь garhan baina..." (Tom VI, n. 327). „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee...,—Leenin bişee hen. Ene xadaa indiviidymyydei azabaidaldaşji, naacanuudai istooridoşji, paartinuudai xygzeltedeşji baidag. Revoliycioonno sociaal-demokratiiin, proletaarska organizaaciin ba partiiina disciplinniin zailaşagyi, xysed torzestvoodo minuutiinş torşo soo hezeglexe boloo haa, ton prestyypne zyrxegyi jabadal myn bolno". (Tom, VI, n. 328).

Opportuniistnuudtai erid xatuu temeselde, „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze kniige soogoo, Leenin bolbol hyyldenь bolьşeviig paartiiin yndehe huurinuudanь bolhon, organizacioonno gol polozeeninyydiiji zoxioon gargahan baina.

Leeninske ene kniigiin gol udxiijinь todorxoilxo zuuraa, „BKP(b)-ein istooriiin xurlaangii kyyrs" bolbol ede gol polozeeninyydiijinь xysed todorxoigoor ba gynzegiigөөr formuliirovalaa gebel:

„Marksiis paarti bolbol xydelmerişen angiiin xubinь, tereenei otriaadanь myn... Paarti... bolbol miil prostoi otriaad bolno bişe, xarin xydelmerişen angiiin **tyryy** otriaadanь, **soznaatelьna** otriaadanь, **marksiis** otriaadanь myn..."

„Paarti bolbol xydelmerişen angiiin gansaxan tyryy, soznaatelьna otriaad bişe, xarin baha, tereentejee xamta,—xydelmerişen angiiin **organizoovanno** otriaadanь myn..."

„Paarti bolbol miil organizoovanno otriaad bişe, xarin xydelmerişen angiiin byxi busad organizaacanuudiiji **xytelberilxe** gehen, xydelmerişen angiiin byxii busad organizaacanuudai dunda **„organizaaciin deede foormo"** myn bolno".

„Paarti bolbol xydelmerişen angiiin tyryy otriaadai, xydelmerişen angiiin milliloonno maassanuudtai **xolboojinь negedyylen bejelyylegşe** myn".

„Zybөөr fynkcioniirovalxiin ba maassanuudiiji planomeerneer xytelberilxiin tulada, paarti bolbol,—**centraliizmiin** exin huuri deere organizovaalagdahan baixa johotoi..."

Bolşeviizmiin organizacioonno priincipyydiiji todorxoilhon, „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, Leeninei kniige xadaa paartiiiji bexizyylxiin tylөө temeselde ugaa jixe udxaşanartai baihan jym. Tere xadaa Leeniniiji ba bolьşeviigyydiiji toiruulan, partiiina niutagai organizaacanuudai aixabtar jixe olonxiiijinь zagsaahan baina. „Ene kniigiin udxaşanar bolbol,—„BKP(b)-ein istooriiin xurlaangii kyyrs" soo xelegdene,—xamagai tyryy jyy bainab gebel, tere xadaa kryzkoovşçinodo esergyy, partiiinostiiiji ba dezorganizaatornuudta esergyy, paartiiiji xamagaalhan, organizacioonno asuudalnuud tuşaa menьşeviig opportuniizmiiji butasoxihon ba bolьşeviig paartiiin organizacioonno yndehe huurinuudiiji tabihan baina.

Zygөөr, tereenei udxaşanaranь eneegeer duuhana bişe. Tereenei istoriiçeska udxaşanaranь jyyb gebel, tereen soogoo, Leenin bolbol proletariaadai xytelberilexii **organizaaca** bolxo, proletaarska diktatuuriin tylөө temeselde tus zebseggyigөөr ilaxa argagyi baihan, proletariaadai gartanь gol **zebseg** bolxo, **paarti tuxai hurgaaliiji** marksiizmiin istooriido anxa tyryyn zoxioon gargahan baina" (niuur 50).

„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, Leeninei kniige bolbol myn tereşelen ulasxoorondiin ugaa jixe udxaşanartai baina. Tere xadaa II Internacionaalai paartinuudhaa yndehөөrөө ilgaatai, **şine tiipiin** paartiiiji organizacioonno talaar beledxel myn baihan jym. Ene xadaa „zasagai tylөө temeselde proletaarinariiji xytelxiin tulada xysed zorimgoi, revoliycioonno orşom baidalai sloozno ysloovinuudiiji oilgoxiin tulada xysed oopedtoi, zorizo jabaa zam deere baigaa byxii ba ali byxii podvoodno şuluunuudiiji toirozo garxiin tulada xysed ujan, revoliycioonno paartiiji, bojevoi" (Staalin) paartiiiji beledxel baihan jym.

Iime paartiiiji baiguulxagyin ba erxe sylөөgei tylөө temeselde tereenei ton şuxala zebsegiiji—organizaaciin zebsegiiji proletariaadhaa buliaaxiin tulada, orodoi ba ulasxoorondiin opportuniizmiin byxii xysenyydenь negedehen baigaa. Tedener xadaa „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, leeninske kniigede esergyy, byxeli poxoodiiji exilhen baina Kaautski, Troocki, Maartov, Akselьrood ba kompaani bolbol Leeninei ba bolьşeviigyydei aadres tuşaa, xoroto jabuulganuudaar dyyren statьjaanuudiiji tahalduugyi bişeed hen. Potreesov xadaa Leeninde ba tereenei kniigede esergyy, niite kompaaniiin plaaniiji zoxioohon baina.

Zygөөr, bolьşeviigyydei paarti bolbol marksiis-leeninske teoorioor xytelberilegdeze, „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, Leeninei kniige soo zoxioon gargagdahan, organizaacioonno priincipyydiiji bejelyylze, SSSR-ei xydelmerişen angiiiji ba azalşadiiji aguujixe ilaltanuudta asarhan baina. Leenin bolbol ene kniige soogoo jyyji uridşalan xelee hem, terenь bejelyylegdee. Organizaaciin materiaalьna jediinstveer bexizyylegdehen, marksiizmiin priincipyydeer proletariaadiiji ideine negedyylge xadaa proletariaadiiji jamar xysen bolgoob gebel, tereenei urdanь cariizmiin zasagşji, kapitaalai zasagşji togtoogyi. Proletariaadaar xytelberilegdehen oron bolbol delxei deere tyryyşiin socialiis oobşçestviiji baiguulaa.

„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, leeninske gaixamşag kniigiin garhanhaanь xoişo 35 zil bolbo. Olontooto daisadtai temeselde, paarti bolbol ene kniige soo zoxioon gargagdahan, bolьşeviizmiin organizacioonno gol priincipyydiiji xamagaalhan baina. Leenin ba Staalin bolbol tereeniiji şine yjiin oopedoor xygzyylee, bajazuulaa.

Xubilhan orşom baidaltai zoxiilduulan, istoriiçeska etaap byxen deere, „paarti xadaa gol, yndehen organizacioonno priincipyydiiji ebderşegyi bailgaza, terenei xydelmeriiin udxiin xygzeltede tuhalxa, politiiçeske zorilgonuudai gyisedxeliiji xangaxa, xereg ba ygiin jediinstviiji xangaxa, tiime organizacioonno foormonuudiiji xododoo togtoodog baina". (Zdaanov). BKP(b)-ein XVIII sjeezd bolbol angigyi socialiis oobşçestvo baiguulgiiji ba kommuniizmda şata damzaza şilzen orolgiiji dyyrgexe talaar tuilai jixe zorilgonuudiiji manai oronoi urdanь tabihan baina. Ede zorilgonuudiiji bejelyylxiin tula, paarti bolbol tereenei tuhaaranь 35 zilde ilaltahaa ilaltada oşozo jabahan, tereenei tuhaaranь saaşadaaşji ilaxanь zailaşagyi, өөriingөө şalgagdahan bojevoi zebsegiiji, XVIII sjeezd deeree şineer xursadahan baina.

Z. BYRDZAALOV.

„B.M. Ynenei“ signaalaar

„Azalai discipliine hula“

„B.M. Ynenei“ 1939 onoi janvaariiin 28-ai yderei 22-xi noomerto toliilogdohon „azalai discipliine hula“ geze Selengiin aimagai ceentrdexi yçrezdeeni-nyydei xydelmerilegşedei zaniaatihaa xozomdohonoinь faaktnuud todoroze, Malofeejeva, Sokoloova ba Dyrnoov gegşed proguulьşçiguudta toologdozo, tusxaita xydelmerihee gargagdahan baina geze Selengiin aimagai gyisedkoom medeesene.

REDAAKCA.

Tyryy huuri ezelbe

Ulaan-Ydiin gosparoxoodstviin sydoremoontno zavoodoi, modo bolbosoruulxa ceex bolbol ene onoi exieer gosparoxoodstvo deeree tyryy huuri ezelze, politotdeelei ba paroxoodstviin ypravleeniiin ulaan znaamiiiji abhan baina.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere xehen nyxen Staalinai doklaad, sjeezdiin togtoomzonuud ba materiaalnuud, tereşelen, manai ceexiinxidee ulaan znaamiiiji abalga xadaa yşee hainaar xydelmerileze, şine şine amzaltanuudiiji tuilaxa xeregte, bideniiji zorigzuulhan baina.

Manai ceexiin kollektiiv xadaa ene zilei tyryyşiin kvaartalai plaaniiji ylyybşelen dyyrgee hen. Azalai byteesiiji nelieedgyi deeşelyylhen baina. Tiigeed, apreelь hariingaa yiledberiiin plaaniiji ylyylen dyyrgexe ba azalai byteesiin talaar byri ynder pokazaatelь xaruulxa—ton serьjoozna ba xyndete zorilgo bidenei urda baigaa hen.

Bidener xadaa ene zorilgiiji dyyrgeze şadaabdi. Eneenei urda tee ezelhen tyryy huurijaa aldaagyibdi. Zişeelxede, apreelь hariimnai yiledberiiin plaan bolbol 105,8 proc. dyyrgegdee. Myn hara soo, byxii ceex deeree azalaigaa byteesiiji 224 proc. xyrter deeşelyylze şadahan bainabdi.

Manai ceexiin tyryy brigaadanuud bolbol erxim xydelmeriiin rezylьtaaduudiiji xaruulhan baina: nyx. Liaaginai modo darxalalgiin brigaada bolbol apreelь hariingaa yiledberiiin plaaniiji 371 proc. dyyrgee. Nyxed Antuşeevei brigaada (modo darxalalgiin) — 396 proc., Raspoopinai (myn baha modo darxalalgiin)—200 proc., Poriaakinai (modeelьşçiguudai) — 209 proc., Grigoorьjevei (Stoliaarna)—292 proc. g. m. prokazaatelьnuudtaigaar xydelmerilhen baina.

Nьju-Iorkdoxi ulasxoorondiin viistavke deere SSSR-ei pavilioon deere, skylьptoor Andreejevei, zeberxegyi buladaar xehen skylbptyyra.

Eneenhee gadna, manai ceex bolbol 13 ynder kvalifikaacatai modoşo darxanuud ba 12 stoolirnuudiiji beledxeze şadaa. Main 1 xyrter ceexiingee graamotno bişe xynyydiiji graamotno bolgozo şadahan bainabdi. Ede amzaltanuud xadaa manai ceexiin kollektiivei ynen sexeer xydelmerilheneinь rezyylьtaaduud myn geeşe.

Bide bolbol mai hara soo byri hainaar xydelmerilxiiji naiduulhan baigaabdi. Ene talaar, eehediingee ujalganuudiiji dyyrgenebdi.

Yiledberiiin şine şine amzaltanuudiiji tuilaxa ba mai hariingaa yiledberiiin plaaniiji ylyylen dyyrgexe baihandamnai jamar hezeg baixab.

BOORZOV—
Selengiin gosparoxoodstviin sydoremoontno zavoodoi modo bolbosoruulxa ceexiin naçaalьnig.

Modo-uradxalgiiji bogonixon bolzor soo, ton organizoovannoor yngergexe

Dutuunuudaa jabuud dundaa zahaxa

Çittransleesei Kabaanskiin lespromxoozoi taalovska lesouçaastog bolbol ene zilei modo-uradxalgiiji, yngeregşe zileixihee 11 xonog urda exilhen baina. Ene xadaa uhanai xabarai yjerlelgiiji, modo-uradxalgiin jabasiiji şamduulalgada zoriuulhan ton serьjoozno udxaşanartai xereg bolno.

Gebeşji, exileed baihan modo-uradxalga xadaa organizoovanno bişeer jabuulagdaza baina. Ende 112 xydelmerişed xydelmerilxe johotoi baihan aad, miil 30 garan xynyyd xydelmerilze baixa jym.

Tus gorxonoor uradxagdaxa modon bolbol bogonixonuud brioovnonuud bolgogdoxo johotoi baigaa. Teed, ene xydelmeri xadaa xysed dyyrgegdeegyi baina. Zişeelxede, main 10 garanai medeegeer, arai geze 50 proceentnь dyyrgegdehen baina. Ene xadaa udaan tesxiin argagyi baidal geeşe.

Taalovska lesouçaastogai naçaalьnig nyxer Belozoorov gegşe modiiji bogonixonuud brioovnonuud bolgolgiiji sag bolzor soonь jabuulangyi, ynendee tereeniiji pozoornoor tahalduulhan baina. Tiigeed, modojoo oto zandanь uradxuulxiiji xaraalaza baina. Ene xadaa Taalovka gorxonoi ysloovido taarxagyi, ton vreedne sisteeme geeşe. Tiime sisteemiiji demzeze oroidooşji bolxogyinь elite.

Uhanda modo oruulalga ba uradxalganь exilheer nelieed udaan boloo. Gebeşji, tereenei jabasanь ton xangaltagyi baina. Zişeelxede, main 10 garanai medeegeer, uhanda modo unagaalga arai geze 20 proc. bolhon baixa jym. Iime udaan teempiiji, jyyn geze nereleiteib? Modo-uradxalgiiji samotioogto tabiaa geze nerelebel, zoxixo baina.

Mynee, kolxooz niguud-sezoonniguudiiji modo-uradxalga deere xanduulalga xadaa ene yderei şuxaliin şuxala asuudal bolno, Jyyb gexede, zarim kolxoozuudb olbol modo-uradxalai exilxehee xoişo, tus xydelmeride xydelmerişediiji xanduulangyi, tereegeeree ton serьjoozno toormoz xehen baina. Karsakoovsko selьsoveedei Voroşiilovoi neremzete kolxooz xadaa leespromxooztoi batalhan doogovoroingoo johoor, main 7-oi yder byxii modouradxagşad—kolxoozniguudiiji xanduulxa baihan aad, main 10 garan xyrter oroidooşji xanduulaagyi baiba. Yngerxedee, „Noovaja Ziiznь“ kolxooz (Mostoovkiin) bolbol modo-uradxalga deere xydelmerişediiji xanduulxiin tuxai doogovor batalalgiiji tahalduulxiin ajuulda xyrgee. Modo-uradxalgiin amzaltiiji şiidxexe glaavna xyse —xydelmerişediiji xanduulalgada, ynendee, sabotaaz xehen, ene jabadaliiji tesexe oroidooş bolxogyinь eli.

Kabaanskiin lespromxooz bolbol modo-uradxalgiiji organizoovannoor jabuulxiin tula, ton serьjoozno xemzeejabuulganuudiiji abxa johotoi. Exin tyryyn, modouradxalga deere xydelmerişediiji plaanainь johoor xanduulan, Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete xysen tyges socialiis sorevnovaaniiiji yrgen dalaistaigaar delgeryylxe johotoi.

Gen. Sibiriaag

A.M Goorbkodo zoriuulhan paamiatnigai projeekt. Iskyysstviin gabijaata deejatelь M. G. Manizerai xydelmeri.
(TASS-iin fotoxrooniko).

Muusa xydelmerildeg raikoom

Xoriiin lespromxoozoi dergedexi modonoi ba modo-uradxalgiin xydelmerilegşedei sojuuzai raikoom (tyryylegşenь nyxer Fiilinov) bolbol mynee xyrter modo-uradxagşad — kolxooznigudai ba kaadrovo xydelmer işedeingee dunda politmaassovo xydelmeriiiji xangaltataigaar jabuulza şadaagyi. Tereşelen, Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaaniiiji yrgen dalaisataigaar delgeryylelgiiji xysed xangaagyi baixa jym.

Zişeelxede, Sulxariiin ba Deede-Xudanai modo-uradxalgiin paartinuudta nege nege massoviiguud baixa johotoi aad, mynee xyrter tomilogdoogyi baina. Nyxer Fiilinov bolbol komsomooloi „raikoom xadaa massoviiguudiiji ygenegyi“—geze „şaltagaan“ dursaad huudag baina. Socialiis sorevnovaani bolbol modo-uradxalgiin brigaadanuudai, zvenoonuudai ba tus tus modo-uradxagşadai dunda delgeryylegdeegyi, todorxoilon xelebel, tedenei xoorondo socialiis doogovornuud batalagdaagyi baina. Tereşelen, modo-uradxagşad—xydelmerişediiji mediciinske obsluulzivalga xysed xangaltataigaar organizovaalagdaadyi.

Ene raikoom bolbol modo-uradxagşadai azalai discipliiniiji haizaruulxa talaar, serьjoozno xydelmeri xeegyi. Eneeneinь rezylьtaadta, Xezengiin modo-uradxalgiin paartiiin zarim xydelmerişedeinь discipliine ton hula baina. Ende, xenei xedii şineen xydelmerilhen ba noormojoo jamaraar dyyrgehiinь medexe argagyi,—iime obezliiçkiin baihan deereheenь, modo-uuradxalgiin jabasanь ton udaan teempetei baina. Zişeelxede, modouradxalgiin exilhenhee xoişo tus uçaastogai modo-uradxalganь miil 8 modo uragşaa jabahan baigaa.

Likbeezei xydelmeri jabuulagdanagyi, xarin „Saarhan oldonogyi“ gehen „şaltagaanda“ „haataza“ baixa jym. Modo-uradxagşadiiji kylьtyyrne xydelmerieer obsluuzivalxiin uşarta, ulaan bulanguud neegdexe johotoi baigaa. Tedenь, mynee xyrter neegdeegyi.

Politmaassova xydelmeri bolbol modouradxalgiin amzaltiiji şiidxelsene. Tiime tula, modonoi ba uradxalgiin xydelmerilegşedei sojuuzai Xoriiin raikoom bolbol eeriingee xydelmeriiji şinedxen tabiza, modouradxalga deere kylьtmaassova xydelmeriiiji ton hainaar jabuulxa ba tereeniiji tolgoilxo ujalgatai.

Dam. Zam

Xariiin gyrenyydei xeblelnyydei xuudahanuudhaa

FAŞIIS GERMAANIDA

Pariizda garza baigaa, „Neije Veliytbiynee“ geze antifaşiis zurnaal bolbol hyylşiingee noomernuudai negen soo, Germaanida, ediee xooloi, urgaza baigaa berxeşeelnyyd tuxai, germaanska aradai azabaidalainь xemzeegei unalga tuxai medeesene. Propagaandiin miniistr bolbol „Bidener xadaa germaanska aradiiji serьjoogoor, yrgen xeregseiei zyilnyydeer ba ediee xooloor arai-gexedzel tedxexe şadaltaibdi“ geze mederexe baatai bolhon baina geze zurnaal temdeglene. Faşiistnuud xadaa germaanska aradiiji ton şuxala zyilnyydeer tedxexe şadalgyi tuxaigaa sexe xeeredeg bolşoo. „Haizarxanь dyteleе daa“ geze urdanь naiduulan xeledeg baihan aad, mynee, tedxemzedexi berxeşeelnyyd xadaa udaan xaraaktertai bolbo geze sexe medeesedeg boloo. Eneegeer, faşiis „dyrbenzilei“ perspektiivgyinь mederegdene.

Germaanihaa, eeriingee korrespondeentnyydei bişegyydiijinь barimtalan, duragutalga ba gasalan gaşuudal xadaa Germaaniiin aradzonoinь dunda ulam, ulam byri gynzegiigeer delgereze baina geze zurnaal medeesene. Aradzon bolbol faşiis zonxilogşodoi paraaduudaar, demonstraacanuudaar ba demagogiiçeska ygenyydeer le sadxaagdanxai.

Germaaniiin xydelmerişen maassanuud xadaa reaalьnazaarabotna xyleheneigee unalgiiji yder jirexe byxende ulam byri xyseteigeer mederene. Xydelmeriiin yderenь teseşegyi uta bolgogdozo baina. Faabrika deere xydelmerilheneigee hyyldenь, xynyyd bolbol eseze, ton jixete zoboşodog ba jamar negen kniigenyydiiji unşaxa arga jaabaşji baidaggyi. Xydelmerişed, slyyzaşçener, naimaaşad ba xeterxedee, iskyysstviin xydelmerilegşed xadaa tedenerei profeessinyydhee tahalduulagdaza, vojeenne snarlazeeni beledxeze baigaa eldeb janziin predprijaatinuudta gy, ali bexizyylgenyydiiji barixa talaar xydelmerinyydte xyseer elьgeegdeze baina. Gerei ezen exenernyyd bolbol miaxa, toho ba busad hain tezeeltei ediee xoolgyigeer xododoo yngerdeg bolşoo, uşaranь, Germaani xadaa xursa dutagdal yzene.

Huragşadainь too nelieed yseeree. Yniversiteedyydte unşagdaxa leekcenyydei çaasuudainь too xahagdaza baina. Olonxi saganь faşiis paartiiin eldeb janziin organizaacanuudta boldog vojeenne ypraznееninyydeer baragdaşana.

Orondonь kvalificiirovanne vraaçuud dutana. Mediciinske huralsalai zavedeeninyydte huraxa bolzoronь xahagdahan baina. Iime bolxolooronь, zaluu vraaçuudta, aradzonoi naidaxagyi jabadal xaa-xaanagyi yzegdene. Yzegdeegyi gojo haihan azabaidaltai faşiis boonzanuudiiji yzen jadalga urgaza baina. Xydelmerişedei posioolkonuudta gernyydiiji barixiin tula materiaalnuud oron soonь oldonogyi. Gebeş, hajaxan, Beerlinde, praviitelьstven ne şine ugaa jixe zdaani baiguulagdaba. Zurgaa miangan xydelmerişed xadaa ene zdaaniiji barilgada zilei torşo soosyydxedee tahalduugyi xydelmerilhen baina. „Tohonşji, yndegenşji ygei daa, xarin praviitelьstvenne şine zdaani baiguulagdaba“ gehen antifaşiis listoovka bolbol negete ygleegyyr, zdaaniiinь frontoondo niaagdaşahan baigaa.

Faşiis xytelberilegşedei kryygyyddexi (ton zizexen fynkcioneernyyd xyrteree) demoralizaaca bolbol Germaanida yşee yzegdeegyi, edişeololgiin sisteemede xaragdaad baina. Jevreiske xiudalganuudtai (pogroomuudtai) daşaramduulan, ene sisteeme bolbol ilangajaa jixe dalaisatai bolhon baina.

Germaanihaa garaza oşoxiin tabilganuudiiji ygelge xadaa too tomşogyi olon faşiis gyisedxexii oorganuudta, xyngeneer mylzelgiinь arganuudai negeniinь baigaa. Faşiis çinoovniguud bolbol jixe ba baga edişenyydiiji abxa xexe mete, ali bolxo arganuudaar bajazana. Kontroolьno oorganuud xadaa bajan emigraantnuudiiji viizenyydeer, şteempelьne temdegyydeer ba bagaaziijinь zeeze abaaşalgaar xangaza, eneeneigee tylee alta myngen izdeelinyydiiji, avtomobiilьnuudiiji ba „Jyy-xeexen“ myngeerenşji „abdag“ baina. Faşiis olon çinoovniguud bolbol zarim bylenerei garaza oşolgohoo, fantastiiçeska syymmenyydiiji „olodog“ baina.

Germaaniiin aradzonoi ton yrgen maassanuud xadaa, zurnaal temdeglene, giitlerovske palaaçuudiiji gynzegiigeer yzen jadana ba faşiis Germaaniiin ezerxegşedei gadaadiin ba dotoodiin poliitikiiji erid buruuşaana.

C. A.

306 хvнvvд пар... оробо

Улан-Удэ городой ... но-дорожно районой з... дай, тvмэр замай ба ... нvvд предприятинуудай... мэришэд, инженерно... ческэ хvдэлмэрилэгшэд... жащанар хадаа ВКП... зэргэдэ олоороо орож...

1939 оной январиин ... майн 17 хvртэр, тус ра... тор, стахановцууд, ин... нvvд ба мастернууд, х... 306 хvнvvд партиин ... ороо.

Эдэнэй дунда, стаха... —Пэтэнко, Овчиннико... пиев, инженернvvд—... Вакар, Трасенко ба бу... hон байна.

Эдэ залуу коммун... болбол vйлэдбэри дээр... гэрдна ролие харуул... дэлмэришэдые хvтэлб... vйлэдбэриингөө прог... хододоол vлvvлэн ... дэг байна.

ВКП(б)-эйн зэргэдэ ... партиин XVIII с... хойшо, илангая ... роо. Жэшээлхэдэ, ... дурсагдаhан 306 хvнvv... хvнvvдынь партиин Х... торическа съездын ... ороhон байнад. hvvлэй... тон залууханууд—18 ... рэhэн hургуулиинхид... тиин зэргэдэ орохын... бэлэдхэжэ байна.

Гадна, залуу ком... нууд болбол партийна... дэй ба ажахын хvтэлб... хvдэлмэринvvдтэ угаа... роо дэбжvvлэгдээ. Нv... логлазов хадаа вагон... ническэ цехын слесарь... наа, партиин железно-... но районой организа... инструкторско таhагай... труктор болгон дэбжv... мvн энэ мэтэшэлэн дэб... дэhэн нvхэдvvд ехэ ол...

Эдэ шэнэ хvнvvд, ... кадрнууд болбол дэб... дэhэн хvдэлмэринvvдт... жалтатайгаар хvдэлм...

Ц. ЦЫДЕ...

Амжалтатайгаар дvvргээ

Бичурай аймагай, Ара-Хэрээтын сомоной, „Коминтерн“ колхоз болбол Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй хоёрдохи хабарай (эртын ба оройн)тарилгые болзор соонь ба vндэр шанартайгаар дvvргэhэн байна. Тус колхоз хадаа 516 гектар эртын тарилга хэхэ плантай байhанаа, майн 1-дэ дvvргэhэн ба 366 га оройн тарилгые майн 5-най vдэр тvгэсхэhэн байна.

Колхозой тvрvvлэгшэ нvхэр Б. Ц. Сахияев болбол тарилгаа дvvргэмсээрээ, бvхы хvсэнvvдээ бусад хvдэлмэринvvдтэ мобилизовалан гаргажа шадаа. Энээнэй результадта, пар хахалалга, таряландаа хорёо бариха, сабшалангай газарые уhалха г. м. хvдэлмэринvvдые амжалтатайгаар ябуулжа байна.

Колхознигуудай дунда массова-политическэ ба культурна хvдэлмэринvvд hайтар табигданхай ба ажалань зvбөөр организоваалагдаhанай результадта, стахановцууд-ударнигуудай зэргэнvvд vргэдөө. Жэшээлхэдэ, нvхэд Кузнецов Я., Кузнецова Д., Дугаров О., Доржиев П. ба бусад болбол хабарай тарилгын уедэшье, мvн хорёо барилгадашье, нормоёо саг vргэлжэ 170 процент хvртэр дvvргэнэ.

Тус колхоз хадаа ажахын-политическэ кампанинуудые амжалтатайгаар ябуулхаhаа гадна, мvн культурна-гэгээрэлэй хэмжээябуулгануудые hайнаар ябуулна гэбэл, мvнөө, колхозойгоо клубые ремонтололгодо хvнvvдые табяад, шухала культтоварнуудые худалдан абажа байна.

Гадна, энэ колхоз болбол хабарай тарилгын талаар гээгдэжэ ябаhан, „Сталинский путь“ колхоздо социалистическэ туhаламжа болгон, 10 плуг ба мориной 1 сеялкэ эльгээhэн байна.

Б. ГОМБОЕВ
Д. ЗАМЬЯНОВ.

Мууса хvдэл... рилдэг лар...

Зэдын аймагай, Бор... сомоной, нvхэр Кагано... нэрэмжэтэ колхозой д... ларек (продовецынь н... дуков) болбол vдэр б... рэглэгдэхэ эд товар... ажалшадые хангаха—... рюусалгата ба хvнд... дэлмэрие, образцово... жа шадаагvй байха ю... дорхойлон хэлэбэл, v... хэндэ хэрэглэгдэхэ за... товарнуудые таhал... байна.

Ларектонь абтаhан ... шухала предмедvvдэнь... дагдадаггvй байна. Ж... дэ, hаяшаг велосипед... ба покрышканvvд ... аад, оройдоошье худал... гvй Хэндэ vгтэhэниинь... абhаниинь мэдэгд...

Энэ ларегой гэрынь ... рээнэй зосоохинь то... турнэ бэшэ. Гэрынь х... зосоо талань хирэтэй, ... болонхой. Энээнhээ г... рек соонь байhан эд то... хадаа тон эб-эмхигvйг... бигдажа, эндэ тэндэ ... хэбтэдэг байна.

Иимэ тула, эндэхи ... ба Зэдын райпотребсо... бол тус ларегой х... риинь hайжаруулха ...

Хурса н...

Лекци боло...

Петропавловка. ... хан, Дэрэстэйн сомоной ... тэ, большевизмын ис... vзэгшэдтэ туhаламжа б... ВКП(б)-эйн Обкомой ... нvхэр Попов болбол „А... друзьянар“ гээшэд юн б... нэр социал-демокра... эсэргvvгээр яажа дайла... бэ“ гэhэн темээр лекци ... ба.

Лекцидэ хабаадагша... бол тон анхаралтайгаа... ажа, олон асуудал... ужа, хангалтатай ... уудые абаhан байна.

Баhа, энэ темээр нvх... ов болбол Боргойн ... вод“ совхоздо лекци ...

Ц. АЛТАЙСК...

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 3-44, отв. секретаря 3-23, Сельхозотдел— 7-55, Промотдел — 5-07.

БМАССР-эй НКМП-эй типографи. Уполглавлит № 70...